

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **633** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 22 juli 2010 (2009-2010)

Gedachtewisseling

over de prioriteiten en aandachtspunten
voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Gelijke Kansen
tijdens het Belgische EU-voorzitterschap

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Elisabeth Meuleman

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de dames Katleen Martens, An Michiels, Gerda Van Steenberge;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, Chris Janssens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Chokri Mahassine;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Willy Segers;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

INHOUD

1. Inleiding.....	4
2. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel.....	4
2.1. Inleiding.....	4
2.2. Programma van het Belgische voorzitterschap, luik Onderwijs en Vorming.....	5
2.2.1. Beroepsopleiding en -vorming.....	5
2.2.2. Scholen voor de 21ste eeuw.....	5
2.2.3. Educatie voor duurzame ontwikkeling.....	6
2.2.4. Mobiliteit.....	6
2.2.5. Andere thema's	6
2.3. Programma van het Belgische voorzitterschap, luik Gelijke Kansen.....	7
3. Gedachtewisseling.....	7
Bijlage: Lijst van evenementen in verband met het beleidsdomein Onderwijs tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie	9

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 17 juni 2010 met de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, de prioriteiten en aandachtspunten voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Gelijke Kansen tijdens het Belgische EU-voorzitterschap.

Deze gedachtewisseling vloeit voort uit de beslissing van het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement van 8 februari 2010 om alle vakcommissies waarvoor het relevant is, op te roepen om als voorbereiding op het Belgische EU-voorzitterschap in de eerste helft van 2010 een gedachtewisseling met de betrokken minister te organiseren over de prioriteiten en activiteiten in hun beleidsdomein tijdens het voorzitterschap.

1. Inleiding

De *voorzitter* licht de modaliteiten van het Belgisch EU-voorzitterschap vanaf 1 juli 2010 en gedurende zes maanden toe. Vlaanderen heeft een rechtstreekse inbreng via de gedefederaliseerde materies. Onderwijs behoort niet tot de kerntaken van Europa, maar het heeft wel een belangrijke activiteit ontwikkeld inzake Onderwijs, dat bij de eerste pijler wordt gerekend. De voorzitter refereert in dat verband aan de Bologna-akkoorden, en de programma's Erasmus en Socrates. Hij vraagt aandacht voor de Europese context en verwijst alvast naar wat nog te verwachten is in de tweede helft van 2010.

2. Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

2.1. Inleiding

Minister *Pascal Smet* geeft aan dat Vlaanderen de werkzaamheden van het Belgische voorzitterschap met betrekking tot Onderwijs, Vorming en Jeugd voor zijn rekening neemt als coördinator. Volgens het Verdrag van Maastricht kunnen deelstaatministers hun land vertegenwoordigen in de Raad. De ingenomen standpunten zijn in naam van het Koninkrijk België. Er is een samenwerkingsakkoord van 1994 binnen de Raad in dat verband. Om de zes maanden neemt een andere gemeenschap voor de zogenaamde categorie IV-bevoegdheden, de exclusieve gemeenschapsbevoegdheden, het Belgisch woordvoorderschap op zich. Maar de voorgaande regeringen hebben de afspraak gemaakt dat tijdens het trio-voorzitterschap van Spanje, België en Hongarije, voor elke periode de vertegenwoordiging namens België dezelfde zal zijn. De minister heeft België vertegenwoordigd tijdens het Spaanse voorzitterschap en doet dat dus ook tijdens het Belgische voorzitterschap en het Hongaarse. Het garandeert continuïteit.

Het innemen van Belgische standpunten gebeurt in nauw overleg met de andere gemeenschappen. Zonder intra-Belgisch akkoord worden geen standpunten ingenomen. Voor de bevoegdheden waarover minister Smet gaat, zijn de verschillende ministers het in elk geval eens, meldt hij.

Ook het programma voor het Belgische voorzitterschap is tot stand gekomen in nauw overleg tussen de gemeenschappen. Een voorzitterschap is anders dan vroeger, stelt de minister. Er is een rollende agenda van de Europese Commissie. De afspraken in dat rollend voorzitterschap zijn gemaakt tussen Spanje, België en Hongarije en de Europese Commissie. De vrije manoeuvreerruimte is daardoor beperkt. Onderwijs is ook niet de corebusiness van de EU, al zijn er uitwisselingen van goede praktijken en initiatieven ter zake.

België en in casu Vlaanderen nam het secretariaat van de Bolognagroep waar, dat begin juli 2010 aan de Roemenen wordt overgedragen. Met de Albanezen heeft België dan het covoorzitterschap. Het is zo geregeld dat telkens het land dat het voorzitterschap van de EU heeft, dat voorzitterschap opneemt samen met een niet-EU-land dat wel lid is van de Europese Hogeronderwijsruimte.

2.2. Programma van het Belgische voorzitterschap, luik Onderwijs en Vorming

Het EU-voorzitterschap kent vele uitdagingen die de minister nog eens opsomt: het Verdrag van Lissabon dat volledig van kracht wordt, de financiële crisis, de EU2020-strategie. Tijdens het Belgische voorzitterschap zal de rol van onderwijs en vorming ook op de agenda staan. Vlaanderen haalt de vooropgestelde Europese doelstellingen en wil meer ambitieuze nationale doelstellingen opleggen in overleg met de Commissie. De minister benadrukt dat er nogal wat verschil in definities is tussen de landen en dat dat nog werk vergt. De doelstellingen zullen door de Raad van staatshoofden en regeringsleiders bevestigd worden. In dat verband stipt de minister aan dat bij de vorige Raad van Europese onderwijsministers, het Verenigd Koninkrijk dwars lag. De EU2020-doelstellingen moeten worden vastgelegd en aan de vakraad Onderwijs was onder het Spaans voorzitterschap gevraagd een reeds bestaande doelstelling te bekrachtigen en over te nemen, namelijk dat 40 percent van de studenten ook daadwerkelijk toegang zouden hebben tot tertiair, dus hoger onderwijs. Maximum 10 percent zou ongekwificeerd mogen uitstromen. Na een debat op de informele raadsvergadering in Madrid was er een akkoord, stelt de minister. Op dat ogenblik is de Britse Regering gevallen en iedereen was akkoord om die doelstelling te behouden behalve de Britten, die stelden dat ze bij gebrek aan regering geen akkoord konden geven. Daarop heeft de minister tevergeefs geprobeerd de Britten toch nog te overhalen.

Op 19 november 2010 organiseert minister Smet een informele ministerraad en op 7 december 2010 vindt een informele ontmoeting plaats in Brugge.

2.2.1. Beroepsopleiding en -vorming

Het Kopenhagenproces voor Europese samenwerking inzake beroepsonderwijs en -vorming loopt af in 2010. Dat moet tijdens het voorzitterschap opgenomen worden, stelt de minister. De Europese Commissie heeft onlangs haar voorstellen gepresenteerd met het oog op de toekomst. Er is een mededeling van de Commissie en op de Raad van november moeten daaraan conclusies worden gehecht, in het licht van de nieuwe prioriteiten tot 2020. Ook de informele Raad in Brugge staat volledig in hetzelfde teken. Er zou een communiqué van Brugge gelanceerd worden naar aanleiding daarvan dat terugblijkt op de verwezenlijkingen van de voorbije tien jaren en vooruitblijkt naar de volgende tien jaren.

Er worden vijf prioriteiten vooropgesteld in verband met het Kopenhagenproces. Ten eerste moet er een kwaliteitsborging zijn dat er gemeenschappelijke criteria voor alle niveaus van onderwijs komen, ten tweede de permeabiliteit tussen de diverse onderwijsniveaus, ten derde het vergroten van de relevantie van beroepsonderwijs en vorming met het oog op de arbeidsmarkt, ten vierde zijn er de partnerschappen met de sociale partners en andere stakeholders en ten vijfde de verbetering van de communicatie naar een breder publiek. De dag voorafgaand aan de informele Raadsontmoeting, op 6 december 2010, wordt een conferentie georganiseerd over kwaliteit en transparantie als interface tussen beroepsonderwijs, opleiding, scholen en hoger onderwijs.

2.2.2. Scholen voor de 21ste eeuw

Een tweede centraal thema is de Europese samenwerking op het vlak van schoolonderwijs in het kader van scholen voor de 21ste eeuw. Het Franse en Zweedse voorzitterschap hebben daarover al werkzaamheden ontwikkeld. Het is de bedoeling de scholen te erkennen in hun sleutelrol bij het bevorderen van de groei, bij het concurrentievermogen op langere termijn, bij het bewerkstelligen van een sociale cohesie binnen de EU en bij het ontwikkelen van een actief burgerschap. Tijdens het Belgische voorzitterschap zal op 9 juli 2010 in Brussel een minicolloquium georganiseerd worden onder leiding van vooral de Franse Gemeenschap. Er zal van gedachten gewisseld worden over het belang van basisvaardigheden inzake wiskunde, wetenschappen en lezen. Ook vroegtijdig schoolverlaten en andere thema's worden nog eens grondig bekeken.

In Gent zal op 28 en 29 september 2010 een conferentie doorgaan over de rol van onderwijs in het kader van de sociale inclusie: 'Breaking the cycle of disadvantage: social inclusion through education'. Er wordt gerekend op 200 tot 250 deelnemers.

2.2.3. Educatie voor duurzame ontwikkeling

Om het 'Strategisch Raamwerk voor Europese Samenwerking inzake Onderwijs en Vorming 2020' dat in 2009 onder Roemeens voorzitterschap is goedgekeurd beter te laten sporen met de EU2020-strategie is ook educatie voor duurzame ontwikkeling op de agenda geplaatst. Aan de hand van raadsconclusies zal de rol van onderwijs en vorming in de transitie naar een groenere en bewust duurzamere kenniseconomie benadrukt worden. Die rol zit hem niet alleen in het doorgeven van kennis, nodig voor innovatie en onderzoek, maar net zo goed in het veranderen van de 'mindset' van mensen, stelt de minister. Waarden, gedrag en levensstijl moeten evolueren naar meer duurzame varianten. Onderwijs en vorming moeten alle burgers voorzien van de nodige kennis en vaardigheden en transversale competenties om te komen tot duurzame ontwikkeling.

2.2.4. Mobiliteit

Mobiliteit is de centrale pijler van de Europese samenwerking inzake Onderwijs en Vorming. Het vorm een belangrijke uitdaging voor een Europa gebouwd op kennis. De minister verklaart in die zin uit te kijken naar het 'Youth on the Move'-pakket dat de Europese Commissie in september zal uitbrengen als een van de vlaggenschipinitiatieven van de EU2020-strategie. Het heeft een beleidsmatige en een financiële dimensie. Onder Belgisch voorzitterschap zullen de werkzaamheden daaromtrent worden opgestart. Het is de bedoeling van de minister om een preliminaire oriënterende discussie over het initiatief te houden. Wat daaruit moet voortvloeien aan mogelijke conclusies is nog niet helemaal duidelijk. Er is op 5 en 6 oktober 2010 een grote voorzittersconferentie gepland in Antwerpen over de mobiliteit van jongeren.

2.2.5. Andere thema's

Er komen tijdens het voorzitterschap nog andere thema's aan bod, ook al staan ze nog niet op de formele agenda van de Raad. Die gaan onder meer over hoger onderwijs en op vraag van de Franse Gemeenschap wordt ook het arrest Bressol/Chaverot van het Europees Hof van Justitie over de beperking van de toegang tot het hoger onderwijs in de Franse Gemeenschap voorgelegd. Het gaat over het feit dat universiteiten in het Frans-talige landsdeel die overspoeld worden met jongeren uit Frankrijk, in negen richtingen het aantal buitenlanders had beperkt. Het fenomeen van de vele buitenlandse jongeren in hogere opleidingen doet zich ook voor in andere landen van de EU. Franse jongeren hadden klacht ingediend bij het Belgische Grondwettelijk hof dat een prejudiciële vraag stelde aan het Europees Hof en dat heeft uitspraak gedaan. Die was negatief voor de Franse Gemeenschap, en dat was aanleiding genoeg om het punt op de agenda te zetten. Wanneer en hoe het ter sprake komt, is nog niet duidelijk.

Minister Smet laat een schema zien waarop in kleuren is aangegeven welke evenementen er zijn gepland en welke gemeenschap daarin de trekkersrol opneemt (zie bijlage p. 9). Hij stelt dat het schema ter beschikking kan worden gesteld van de commissie. Het komt eind juni online.

De minister besluit dat alle werkzaamheden voor het begin van de Raad ook nog goed voorbereid worden met de Europese Commissie en met het uittrekkende en nieuwe voorzitterschap. Hij verwijst nogmaals naar de voorafgaande lunch met de sociale partners ter voorbereiding van het event in Brugge.

2.3. *Programma van het Belgische voorzitterschap, luik Gelijke Kansen*

Voor het beleidsdomein Gelijke Kansen verwijst de minister naar de beleidsnota 2009-2014 (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 204/1) waarin de voortrekkersrol van Vlaanderen inzake holebi-rechten wordt onderstreept. In de strategische doelstelling 10 haalt de minister ook aan dat hij ook buiten de Vlaamse grenzen de kansen van holebi's en transgenders wil verhogen. Op 17 november 2010 is in een seminarie van één dag voorzien rond het thema seksuele identiteit. Het sluit aan op de Equality Summit, de informele top van ministers voor Gelijke Kansen, waar de federale minister voor Gelijke Kansen België vertegenwoordigt als voorzitter. Minister Smet is er als vertegenwoordiger van het Belgische standpunt.

De Equality Summit spitst zich ook toe op tewerkstelling en wil concreet een evaluatie van de Europese Employment Equality Directive (2000/78/EC). Deze richtlijn verbiedt discriminatie in tewerkstelling op basis van handicap, leeftijd, religie en seksuele identiteit. Om het Vlaams seminarie daarop naadloos te laten aansluiten, is na afloop ervan een bijeenkomst gepland van holebi-ambtenaren, het Governmental Network of LGBT-‘focal points’ (LGBT: lesbian, gay, bisexual en transgender). Dat moet aan de beleidsmakers een bijkomende impuls geven om een dag langer te blijven. Tegelijk krijgt het netwerk dat door Gelijke Kansen Vlaanderen en de Nederlandse collega's is opgericht meer bekendheid.

In 2007 heeft het team Gelijke Kansen in Vlaanderen in Gent een gelijkaardig congres georganiseerd in het kader van het Europees Jaar voor Gelijke Kansen: Sexual Diversity European (Comm)unity. Het was een driedaags besloten evenement voor beleidsverantwoordelijken en middenveldorganisaties en richtte zich toen op een brede waaier van LGBT-beleid. Tijdens het seminarie op 17 november 2010 zal in dat kader ook ‘education’ aan bod komen. Het zijn plenaire sessies en workshops, vooral gericht tot Europese beleidsmakers en vertegenwoordigers uit het middenveld. Er wordt gerekend op 120 deelnemers en het gaat door in jeugdtheater Bronx in hartje Brussel. Er is voor het thema educatie gekozen omdat de rol van onderwijs in dit verband voor iedereen duidelijk is.

Inzake het ontwerp van Europese richtlijn betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen, ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, laat minister Smet nog weten dat de Duitse Regering deze ontwerprichtlijn verwerpt. Daarin zijn ze onwrikbaar, stelt hij, omdat ze vrezen voor de financiële implicaties waartoe het concept ‘redelijke aanpassingen voor personen met een handicap’ kan leiden.

3. *Gedachtewisseling*

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt naar de toegangsmodaliteiten voor de vooropgestelde colloquia. Werkt men met inschrijving of uitnodiging? Kunnen de commissieleden het privilege genieten van aanwezig te zijn?

De *minister* stelt dat het voor echte colloquia en conferenties niet echt een probleem kan zijn, maar dat sommige vergaderingen niet toegankelijk zijn. Hij bekijkt het. Er zal een lijstje worden opgesteld met evenementen waar toegang mogelijk is. Het lijkt hem handig dat de geïnteresseerde commissieleden dat ook kenbaar maken bij het kabinet zodat voor een accreditatie kan worden gezorgd waar het kan.

Mevrouw *Vera Celis* vraagt zich af of in het kader van de opgesomde evenementen ook van de commissie en haar leden iets wordt verwacht. Zijn er terugkerende zaken die een vervolg krijgen?

De *minister* verklaart dat er niets van de leden wordt verwacht. Hij zal zelf wel voor het Europees Parlement het verloop van het voorzitterschap moeten toelichten of vragen krijgen. Hij spreekt dan in naam van de EU en niet in naam van Vlaanderen of België. Een informatieve briefing van de commissie is zeker mogelijk.

Binnen het departement is er een medewerker, die een groot deel van de tijd doorbrengt op de permanente vertegenwoordiging. Er zijn afspraken gemaakt en de Federale Regering is in onderhandeling met de Vlaamse Regering om het huishoudelijk reglement inzake de betrokkenheid beter af te stemmen. De plaatsvervangend permanent vertegenwoordiger, de heer Didier Seeuws, volgt onder meer Onderwijs op. De minister schetst de setting en stelt dat het openbare deel van de Raad ook uitgezonden wordt via tv-circuit.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, gaat nog in op het probleem van de herwaardering van het beroepsonderwijs, dat zich ook in Vlaanderen voordoet. Ook de verhouding met bedrijven en het werkplekleren lijkt hem interessant om aan te kaarten op het Europese forum, aangezien vele bedrijven Europees georiënteerd zijn en niet puur Vlaams of Belgisch. Hij suggereert dat er op Europees niveau met de werkgevers allicht ook overleg kan worden gepleegd. In het Duitse model moet de werkgever ter zake ook een stuk financiële verantwoordelijkheid opnemen.

Minister *Smet* vindt het een goed voorstel en stelt dat het aspect zeker op de agenda van het diner met de sociale partners zal staan.

Inzake het hoger onderwijs wijst de heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, op het probleem dat er geen diploma's op Europees niveau kunnen worden afgeleverd. Dat leidt tot bizarre toestanden in het kader van de internationalisering van het hoger onderwijs met bijvoorbeeld projecten zoals Erasmus. Er is sprake van de 'multiple degrees', waarbij een student een jaar aan drie instellingen van hoger onderwijs volgt en drie diploma's ontvangt voor één jaar. Kan daarmee en met de 'joint degrees' enige vooruitgang geboekt worden?

De *minister* stelt dat, in het licht van de follow-up van Bologna, het de bedoeling is dat aan te pakken.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* treedt de heer Bouckaert bij en stelt dat ook de 'internships' in bedrijven niet echt goed geregeld zijn. Er zou een minimumkader moeten zijn op Europees niveau om de studenten zelf een meerwaarde te bieden. Het gaat onder meer om minimale voorwaarden om te vermijden dat ze als goedkope werkkrachten worden gebruikt. De 'internships' moeten juist een stap zijn in de aanpak van de jeugdwerkloosheid als eerste werkervaring, besluit het lid.

De *minister* bevestigt dat hij ook dat zal aanraken.

De voorzitter,

Boudewijn BOUCKAERT

De verslaggever,

Elisabeth MEULEMAN

BIJLAGE:

Lijst van evenementen in verband met het beleidsdomein Onderwijs
tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie

trio.be

Belgian EU Presidency Education and Training – July – Dec. 2010

JUNE	25/06/2010	High Level Group Meeting on Education Policies	Brussels
JULY	1-2/07/2010	Education Committee Meeting 1	Ostend
	8/07/2010	Meeting of DGs School Education	Brussels
	9/07/2010	Seminar of Ministers in charge of Compulsory education	Brussels
	12/07/2010	Education Committee Meeting 2	Brussels
AUGUST			
	24-25/08/2010	BFUG Meeting	Alden Biesen
SEPTEMBER			
	6-7/09/2010	Education Committee Meeting 3	Brussels
	13-14/09/2010	Meeting of DGs Higher Education	Namur
	20-21/09/2010	Meeting of DGs Vocational Education and Training	Genval
	20-21/09/2010	Education Committee Meeting 4	Genval
	28-29/09/2010	Breaking the cycle of disadvantage – social inclusion in and through Education - conference	Ghent
OCTOBER			
	1/10/2010	Education Committee Meeting 5	Brussels
	5-6/10/2010	Challenges for European and International Learning Mobility - conference	Antwerp
	13-14/10/2010	Education Committee Meeting 6	Antwerp
	20-21/10/2010	Meeting of Directors of the LLP NAs	Eupen
	22/10/2010	Education Committee Meeting 7 (attaché meeting)	Brussels
NOVEMBER			
	10/11/2010	COREPER	Brussels
	19/11/2010	Formal Council	Brussels
DECEMBER			
	6/12/2010	Quality and Transparency as Interface between Vocational Education and Training, Schools and Higher Education to enhance mobility and to support easier pathways to life long learning - conference	Bruges
	6/12/2010	Diner with European social partners	Bruges
	7/12/2010	Informal Council Education and Training 'Towards a stronger European collaboration on vocational education and training'	Bruges
		Flemish Community	
		German speaking Community	
		French Community	
		Walloon Region – le Forem	

educ.presidency@vlaanderen.be

 Région wallonne
Wallonie - Bruxelles

www.eutrio.be